KARTA KURSU

Bezpieczeństwo Narodowe, studia niestacjonarne I stopnia, II rok

Nazwa	Patologie społeczne
Nazwa w j. ang.	*Social Pathologies*

Koordynator	Dr hab. Małgorzata Bereźnicka, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

- Zapoznanie studentów z podstawową terminologią z zakresu patologii społecznej.
- Przedstawienie studentom przyczyn i skutków zjawiska patologii społecznej.
- Omówienie wybranych form patologii społecznej we współczesnym świecie
- Ukazanie możliwości i sposobów przeciwdziałania patologiom społecznym.
- Zachęcenie studentów do samodzielnego pogłębiania zjawiska patologii społecznych

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowe wiadomości dotyczące miejsca człowieka w świecie, norm i postaw prospołecznych.
Umiejętności	Potrafi swobodnie wypowiadać się na tematy związane z miejscem człowieka w świecie, normami i postawami prospołecznymi.
Kursy	---

Efekty uczenia się

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	- Student dysponuje wiedzą o człowieku jako podmiocie uczestniczącym w procesie kształtowania środowiska bezpieczeństwa państwa, poprzez prospołeczne lub antyspołeczne postawy oraz rozumie więzi społeczne zachodzące w społeczeństwie w kontekście współczesnych zagrożeń związanych z patologiami.	W03

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	- Student dysponuje możliwościami prawidłowej interpretacji porównawczej zjawisk o charakterze kulturowym, społecznym, prawnym, ekonomicznym etc,. zachodzących w otoczeniu państwa w aspekcie zagrożeń związanych z patologiami społecznymi i ich wpływu, z wykorzystaniem podstawowych pojęć z dziedziny nauk społecznych	U02
	- Student dysponuje umiejętnością posługiwania się zespołem norm, reguł prawnych, etycznych umożliwiających odpowiednie rozwiązywanie konkretnie postawionego problemu związanego z patologiami lub dewiacjami, w wymiarze współczesnym i przyszłym.	U03
	- Student posiada umiejętność dokonywania analizy i oceny problemów oraz projektowania ich rozwiązań również przy użyciu nowoczesnych technik multimedialnych.	UO4

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	- Student potrafi profesjonalnie wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną i rzetelnie pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych związanych z patologiami i dewiacjami.	K01
	- Student potrafi efektywnie analizować i trafnie interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych etc.), mających związek z patologiami.	K02
	- Student potrafi zdobytą wiedzę wykorzystać do działań na rzecz społeczności lokalnej, rozumiejąc globalne problemy związane z patologiami.	K03
	- Student rozumie wagę zasad etycznych zarówno w pracy zawodowej jak i w innych obszarach aktywności społecznej, wykazując się jednocześnie tolerancją w zakresie poglądów wygłaszanych przez drugą stronę ewentualnego sporu i szuka kompromisowych rozwiązań	K04

Organizacja							
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach					
		A	K	L	S	P	E
Liczba godzin	10	10					

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady mają wprowadzić studentów w problematykę patologii społecznych we współczesnym świecie oraz skłonić ich do refleksji. Podczas ćwiczeń studenci będą weryfikować nabytą podczas wykładów wiedzę, jak również zapoznawać się z tekstami i innymi materiałami źródłowymi, które będą omawiać, analizować i interpretować, możliwe są także prezentacje dotyczące wybranych zagadnień i przygotowane po konsultacjach z prowadzącym. Cała grupa będzie brała czynny udział w zajęciach (praca nad tekstem, dyskusja, pytania i odpowiedzi, quizy, drobne zadania dotyczące tematu, projekty, prezentacje). Niekiedy studenci będą mieli możliwość obejrzenia reportaży poświęconych konkretnym patologiom społecznym, po których odbędzie się dyskusja. Kolokwium zaliczeniowe przewidziano dla osób, które nie wykażą się wymaganą aktywnością podczas zajęć.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W05								X					X
W06								X					X
U02							X	X					X
U06							X	X					X
K02						X		X					X
K03							X	X					

Kryteria oceny	Obecność i przygotowanie do zajęć – 10%, aktywność pokazująca nabycie wiedzy podczas wykładów – 40%, realizowanie zadań zleconych podczas ćwiczeń – 50%. Studenci, którzy nie wykażą się wymaganą aktywnością podczas zajęć, zobowiązani są do przystąpienia do kolokwium zaliczeniowego z przedmiotu.

Uwagi	-----

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematyka wykładów:

1. Wprowadzenie do przedmiotu. Definicja patologii społecznych, patologie społeczne a indywidualne. Podział zadań dydaktycznych oraz warunków zaliczenia przedmiotu (2 ha).
2. Omówienie teorii dewiacji, rodzaje dewiacji (pozytywna/negatywna, czysta/ukryta) (2 ha).
3. Relatywizm pojęcia patologii i norm we współczesnym świecie. Wprowadzenie do trzech aspektów związanych z postrzeganiem tych zjawisk (2 ha).
4. Rozwinięcie poszczególnych aspektów: różnice kulturowe, przeszłość vs. teraźniejszość, stadium rozwoju człowieka (2 ha).
5. Przyczyny i źródła zachowań patologicznych. Antyspołeczne tendencje u dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Rola środowiska społecznego (2 ha).
6. Dysfunkcje w rodzinie. Sieroctwo społeczne (2 ha).
7. Sposoby przeciwdziałania patologiom społecznym. Projektowanie działań mających na celu profilaktykę poszczególnych patologii społecznych. Podsumowanie zajęć (3 ha).

Tematyka ćwiczeń:

1. Alkoholizm jako jedna z najbardziej powszechnych patologii społecznych. Przyczyny, charakterystyka i skutki zjawiska (2 ha).
2. Narkomania – rozwój tej patologii w Polsce. Przyczyny, charakterystyka i skutki zjawiska (2 ha).
3. Dewiacje seksualne i nietypowe zachowania seksualne. Prostytucja i handel ludźmi. (2 ha).
4. Przemoc i agresja jako zjawisko patologiczne, przestępczość osób nieletnich. Zagrożenia internetowe (2 ha).
5. Wykluczenie społeczne. Syndrom 3 B – bieda, bezrobocie, bezdomność (2 ha).
6. Sekty. Przyczyny, charakterystyka i skutki zjawiska Samobójstwa. (2 ha).
7. Edukacja, wychowanie, media. Rola kampanii społecznych. Podsumowanie zajęć. (3 ha).

Wykaz literatury podstawowej

1. *Patologie społeczne,* red. Mariusz Jędrzejko, Pułtusk 2006 (Seria „Człowiek i Zagrożenia", Wyższa Szkoła Humanistyczna im. A. Gieysztora. Wydz. Ped.; z. 1);
2. Pospiszyl Irena, *Patologie społeczne,* PWN, Warszawa 2009;
3. Pospiszyl Kazimierz, Przestępstwa seksualne, PWN, Warszawa 2005;
4. *Problemy współczesnej patologii społecznej*, red. Bronisław Urban, Kraków 1998.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. *Agresja w szkole. Diagnoza i profilaktyka,* red. Libiszowska – Żółtkowska M., Ostrowska K., Warszawa 2008;
2. Becker Howard S., *Outsiderzy: studia z socjologii dewiacji*, Warszawa 2009;
3. Bielicki Eugeniusz, *Z problematyki resocjalizacyjne: patologia społeczna, patologia indywidualna, etiologia kryminalna, kara*, Bydgoszcz 2005;
4. Clifford H. Edwards, *Dyscyplina i kierowanie klasą,* PWN, Warszawa 2006;
5. *Dewiacje wśród młodzieży: uwarunkowania i profilaktyka*, red. Bronisław Urban, Kraków 2001;
6. Dymek-Balcerek Krystyna, *Patologie zachowań społecznych - rzeczywistość przełomu wieków XX i XXI: narkomania - alkoholizm - samobójstwa - grupy subkulturowe – sekty,* Radom 2000;

Kluz Tadeusz, *Zachowania dewiacyjne młodzieży w percepcji rówieśników: studium psychologiczno-pedagogiczne,* Toruń 2005;

8. Kowalski Radosław, *Szalikowcy - potomkowie Hooligana: społeczno-kulturowe źródła agresji widowni sportowych,* Toruń 2000;
5. *Młodzież a współczesne dewiacje i patologie społeczne: diagnoza, profilaktyka, resocjalizacja*, red. Stanisław Kawula i Henryk Machel, Gdańsk, Toruń 1994;
6. *Młodzież o patologii społecznej i jej niektórych zjawiskach: (alkoholizmie, narkomanii, prostytucji),* red. Teresa Sołtysiak, Bydgoszcz 1993;
7. *Młodzież wobec współczesnych zagrożeń,* red. Franciszek Kozaczuk, Rzeszów 2003;
8. Nowak Anna, Wysocka Ewa, *Problemy i zagrożenia społeczne we współczesnym świecie: elementy patologii społecznej i kryminologii,* Katowice 2001;
9. *Narkomania, spojrzenie wielowymiarowe*, red. Jędrzejko M., Warszawa 2009.
10. Pierzchała Kazimierz, Cekiera Czesław, *Człowiek a patologie społeczne*, Toruń 2009;
11. *Przemoc i agresja jako zjawiska społeczne*, red. Marzena Binczycka-Anholcer, Warszawa 2003;
12. *Rozpoznawanie zjawisk patologicznych i profilaktyka*, red. Zygmunt Płoszyński, Ewa Bilińska-Suchanek, Słupsk 2003;
13. *Wybrane zagadnienia patologii społecznej i resocjalizacji,* red. Andrzej Czerkawski i Anna Nowak, Katowice 2007;
14. *Zachowania dewiacyjne dziewcząt i kobiet*, red. I. Pospiszyl i R. Szczepanik, Łódź 2007;

15. *Zachowania dewiacyjne. Symptomy, uwarunkowania,* red. Irena Budrewicz, Bydgoszcz 2008;
16. *Zagrożenia w wychowaniu i socjalizacji młodzieży oraz możliwości ich przezwyciężania,* red. Teresa Sołtysiak, Bydgoszcz 2005;
17. *Zjawiska patologiczne wśród młodzieży i możliwości przeciwdziałań,* red. Sołtysiak T. Kowalczyk – Jamnicka M., Bydgoszcz 2007.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2